

KČJ/WUSJ: Úvod do studia jazyka

Pátek 18. 9. 2020: 8.00 – 11.15 (N 22)

Pátek 2. 10. 2020: 8.00 – 9.30 (N 22)

Mgr. Michal Kříž, Ph.D. | michal.kriz@upol.cz | KČJ pracovna 3.50

Konzultační hodiny: středa 9.30 – 10.30 & čtvrtek 11.15 – 12.00

Způsob zakončení: kolokvium

Tematické okruhy

1. Jazyk a komunikace: komunikační proces (komunikace x ne-komunikace), základní funkce jazyka (modely); definice pojmu funkce a její uplatnění nejen v lingvistice.

*kap. Konstitutivní rysy a funkce jazyka (kap. 3.2, s. 78–82)

2. Sémiotika a teorie (jazykového) znaku: F. de Saussure, Ch. Morris, Th. A Sebeok, sémióza a reprezentace (+ základní terminologie), typy znaků a jejich analýza.

**kap. Sémiotika (kap. 4.23, s. 168–170)

3. Jazyk/jazykověda – systém a struktura I: klasifikace jazyků (typologie) a jazykové univerzálie; kontrastivní jazykověda.

*kap. Jazyky (kap. 6, s. 228–234)

4. Jazyk/jazykověda – systém a struktura II: jazykový systém, disciplíny a roviny (plány) + jejich základní charakteristika

*kap. Jazykové disciplíny: centrum a periferie (kap. 5.2, s. 111–115)

5. Vazby jazyka (vnější lingvistika) 1: jazyk a společnost (sociolingvistika) + etnolingvistika

*kap. Jazyk a společnost (kap. 2.1, s. 44–49)

6. Vazby jazyka (vnější lingvistika) 2: jazyk a vědomí (psycholingvistika) + neurolingvistika/biolingvistika

*kap. Jazyk a vědomí (kap. 2.2, s. 49–56)

7. Dějiny moderní lingvistiky: historicko-srovnávací gramatika, základní tendence ve vývoji lingvistiky 20. století.

*kap. Etapy vývoje lingvistiky (kap. 7, s. 235–245)

8. Vývoj přirozeného jazyka: ontogeneze a fylogeneze, slovanské jazyky a vývoj češtiny.

**kap. Jazykový vývoj (kap. 1.2, s. 17–40)

*Čermák, František. **Jazyk a jazykověda. Praha: Karolinum 2017**

Černý, Jiří. **Úvod do studia jazyka. Olomouc: Rubiko, 1998.

LITERATURA

Základní:

Čermák, F. *Jazyk a jazykověda*. Praha: Pražská imaginace 1997.

Černý, J. *Malé dějiny lingvistiky*. Praha: Portál 2005.

Černý, J. *Úvod do studia jazyka*. Olomouc: Rubico 1998.

Karlík, P. – Nekula, M. – Pleskalová, J. (eds.) *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN 2002.

nová verze (2017): <https://www.czechency.org/>

Doplňující:

De Beaugrande, R., Dressler, Wolfgang U. *Introduction to Text Linguistics*. Longman 1981.

Čermák, F. *Frazeologie a idiomatika*. Praha: Karolinum 2007.

Černý, J. *Jazyk a jazykověda*. Praha 1997.

Dolník, Juraj. *Základy jazykovědy*. Bratislava: Stimul, 1999.

Hirschová, M. *Pragmatika v češtině*. Olomouc 2006.

Lotko, E. *Slovník lingvistických termínů pro filology*. Olomouc: VUP 1999.

Uličný, O. *Jazyk - jazykověda - komunikace*. Praha 2006.